

Emile Brumsteede overleden

„Midden in het leven
zijn wij door
de dood omvangen.“

Zaterdag 3 november schreef hij ons een kaart met de mededeling, dat hij voor observatie naar het ziekenhuis ging, omdat hij zich de laatste weken ‚niet zo fijn voelde‘.

Onder een zware longoperatie is hij ingeslapen.

Op deze plaats stond een redactiestuk van zijn hand, dat wij vlak voordat de laatste drukvorm op de pers ging, nu moeten vervangen door dit schokkende bericht. We zijn geslagen. We wisten dat Mile had gekuurd, jaren geleden. Maar dat we hem met zijn groot film-enthousiasme nooit meer in onze redactievergadering zullen horen . . . dat de HAF, wier motor hij was, hem missen moet, dat we nooit meer nieuwe films zullen zien van deze hoogst-bekroonde Nederlandse smalfilmer, dat we zijn hartelijk meeleven moeten missen . . . Dood, wat zijt ge hard.

Moge God, Die onze harten keurt, onze Mile het Eeuwige Licht laten zien. Hij trooste zijn Vrouw, wie wij hier onze innige deelneming uitspreken. Laat ons dit plotseling verlies een aansporing zijn, te leven zoals Mile deed: van harte vriendelijk in alles, met grote overgave aan zijn werk en zijn liefde: de film, en om bereid te zijn als God roept.

D.B.

9 november 1962

AFSCHEID VAN EMILE BRUMSTEEDE

Op mij rust de droeve plicht hierbij afscheid te nemen van ons bestuurslid, onze vriend Emile Brumsteede.

Niet alleen met woorden van afscheid, maar vooral ook met woorden van dank voor alles wat hij voor de HAF en filmend Nederland heeft gedaan. En dat is veel, zeer veel, meer dan woorden feitelijk kunnen uitdrukken. Emile Brumsteede is in de HAF en ook ver daar buiten in de korte tijd van ca 20 jaren, die hij zich actief met het filmen bezig hield, een begrip geworden. Een filmer die vanaf het begin op eenzame hoogte voor sommigen aanvaardbaar moeilijk te volgen was, doch rechtlijnig onvermoeid doorging tot langzamerhand bij allen het begrip begon door te dringen dat amateurfilmen belangrijker werk kan opleveren dan menigeen tot dusver dacht. Emile Brumsteede heeft daarmee school gemaakt en vele volgelingen in en buiten de HAF gemaakt die het peil van de Nederlandse maffilms hebben opgevoerd. Maar hij was steeds de artistieke motor, wiens briljante ideeën anderen inspireerden, soms grotesk of dwaas maar altijd fijnzinnig, meermalen echter peinzend mijmerend zich bezinnend op de aantrekkelijkheid van geluk en vaak ook op de kortstondigheid van dit leven. Hij heeft ons daarmee uren geschonken van onzegbare schoonheid.

Zijn rijke fantasie scheen hier onbegrensd; als een altijd bloeiende plant bloeiden de meest geniale invallen bij hem op. Hij was daarmee niet karig en deelde ze gaarne aan zijn vrienden mee; talloos zijn de films van anderen waaraan hij op de één of andere wijze, soms genoemd doch meermalen bescheiden ongenoemd, ergens een aandeel leverde. Met eigen werk mocht hij meermalen in de HAF maar ook landelijk de hoogste roem wegdragen, doch soms ook zijn hem door onbegrip teleurstellingen niet bespaard.

Het is niet verwonderlijk, dat één film uit de vele die hij maakte — en dat waren er meer dan 40 — bij ons thans op dit moment diepe ontroering verwekt. Ik bedoel hier één van zijn beste en zeker zijn meest aangrijpende film, 'De Honden'. Met bijna beangstigend vooruitziende blik laat Emile daarin de hoofdpersoon het leven beëindigen als de honden niet terugkeren. Heeft hij dit alles geweten? Deze vraag welt bij ons op, vooral ook bij het lezen van het voorwoord en de opdracht aan zijn geliefde Touffe en Anouk in zijn laatste boekwerkje. Wij zullen het niet weten en beseffen met een schok dat wij zijn vaak sombere vermoedens miskend hebben, en beginnen iets te beseffen van zijn ijle ongrijpbare gedachten, die vaak ver boven dingen van alledag verwijden in een eigen voor ons soms moeilijk te betreden wereld.

Even sprankelend als in zijn filmideeën was hij in zijn betoogtrant, zowel in woord als geschrift. Op de kritiekavonden was het altijd goed naar zijn argumenten te luisteren. In ons HAF-bulletin, waarvan hij mede-redacteur was en dat sinds kort in zijn ontwerp verschijnt, maar ook op andere plaatsen is zijn geheel eigen flitsende, bijna capricieuze woordenschat te vinden; soms pijnlijk, soms minder goedkeurend, maar altijd mild begrijpend steeds zoekend naar positieve waarden in andermans werk. Zelfs vanuit zijn kortstondige ziekbed schreef hij nog een bijdrage vol humor voor ons tijdschrift, dat juist op de dag van zijn heengaan verscheen. Zijn humor was echter nooit luidruchtig, doch meer met een kleine iets weemoedige glimlach.

Thans zal zijn plaats achter de bestuurafel leeg zijn en staat de HAF voor de plicht en de zware taak de door hem aangewezen weg te vervolgen. Zeker is dit een plicht; wij kunnen zijn nagedachtenis niet beter eren dan voortdurend te streven naar een hoger peil van de amateurfilm. Wij zullen dit moeten doen zonder zijn voortdurende grote en kleine aanwijzingen en zijn voortdurende warme belangstelling in alles wat zijn HAF betreft. Jazeker, zijn HAF, want in heel zijn streven en denken was het steeds de HAF die in zijn gedachten bovenaan stond. Al het andere artistieke werk van deze ongewoon veelzijdig begaafde mens was gedacht vanuit zijn club. Hij is zeker één van de initiatiefnemers voor de nieuwe opbloei, die onze club thans beleeft. Onze gevoelens van diep medeleven gaan uit naar mevrouw Brumsteede, die thans haar zorgzame, zeer attente echtgenoot moet missen. Niet alleen onze deelneming maar ook onze dank willen wij haar betuigen. Want alleen door haar niet aflatende steun, door haar voortdurende stille zorg op de achtergrond voor haar rusteloze dynamische echtgenoot was het mogelijk dat Emile Brumsteede in zijn zo korte leven zoveel heeft kunnen verrichten en zoveel voor de HAF heeft kunnen betekenen. Het moet voor haar en ook voor ons een troost zijn, dat de artistieke prestaties van haar man blijvend zijn en een voortdurende bron van kunstgenot blijven.

Wij moeten thans afscheid nemen van Mile. Namens de HAF doe ik dit met woorden van diepgevoelde dank. Dank, voor alles wat hij voor ons gedaan heeft, dank dat wij daarin hebben mogen delen en dank voor de voortdurende trouw aan onze club.

Rust zacht Mile, wij zullen je niet vergeten.

(De voorzitter van de HAF, B. M. Krol,
op Westerveld, 13 nov. 1962)